

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdátársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

Előfizetési árak:

Table with columns for location (helyben, vidéken) and subscription types (egész évre, fél évre, negyed évre, egy órára).

Hirdetések díja:

Table with columns for ad types (nyolcz hasábos, minden következőnél, bélyegdíj külön, nyilttér sor).

A legfeketébb reakció.

Budapest, deczember 8.

Elképzelhető, hogy ez a magyar kath. állam, mely a magyar államnak mai függő helyzetében sem pariroz, mit mivelne ez, ha az államhatalom befolyásától, mint ahogy Apponyi Albert akarná, teljesen függetlenné tétetnék.

kozó miniszteri rendeletet ok maguk végre nem hajtják, de az azt végrehajtó protestáns lelkészek átíratás nem veszik tudomásul.

Mi ez? Miféle eljárás ez az államhatalom képviselőivel, tehát magával az államhatalommal szemben? Ez még csak nem is akaratoskodás, nem is ellentállás, hanem, amint hogy az Apponyi indítványa, a szabadelvűség ellen merénylet: ez az államhatalommal szemben való fittyethányás.

És valóban, a magyar állam hatalmi képviselői ezen nekik türethetlennel helyzettől szemben nem találnak más expedienst, mint az anyakönyvek vezetésének átalakítására.

És Apponyi Albert sem többet, sem kevesebbet nem kíván, mint a kath. egyháznak az államtól való függetlenítését. Ne folyon be az állam a főpapok kinevezésére, ne ellenőrizhesse az állam a papi vagyonok mikénti kezelését; mondjon le az állam a kath. alapítványok kezeléséről és bocsássa azokat a kath. állam rendelkezése alá.

Ez lenne a szabad egyház a szabad államban. De vajon a szabad államból mi lenne? Az lenne, hogy a kath. klérus a maga független helyzetében konzervatív főurainkat is a maga körébe vonja, egy oly tényezőt képviselne az országban, amely diktálna a kormányoknak.

vagy a miniszterelnök. Es amelyik párthoz csatlakoznának azé lenne az uralom, de csak addig amíg az történnék az országban, amit óka akarnak.

Egy oly óriási vagyonnal rendelkező testületet, mint a magyar kath. klérus, a Magyarországon létező felekezetek egyházi kultuszával összehasonlítani nem lehet.

A képviselőház ünnepi szünetéje, e hó 18-án fogja kezdetét venni, a mennyiben érdemleges tanácskozások e napon túl nem tartatnak.

Hornig és Steiner püspökök a hercegprímásnál. Hornig Károly és Steiner Fülöp püspökök szombaton a hercegprímás látogatására Esztergomba érkeztek.

Az országgyűlési szabadelvű pártból. Az országgyűlési szabadelvű párt hét-főn este tartott értekezletét a párt választmányát 21 tagra bővítették ki.

napirendre tűzését óhajtja. Ezek a következők: 1891. évi ujonczilleték megajánlása, az 1889. évi zárszámadások, a szőlőtermelőknél a dandó kedvezmények, a kérények, több rendheli vasutági jelentés, több mentelmi ügy, a számvizsgáló bizottság jelentése az 1890-diki első félév számadásairól, a zárszámadási bizottság jelentése az 1890. évi tulkiadásokról, három kereskedelmi szerződés (Egyiptom, Bulgária és Törökország).

Városi közügyek.

Arad város november hóban.

(Polgármestori jelentés.)

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Az 1890. évi november hó 4-én a vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A közegészségügyi viszonyok az előző havihoz viszonyítva javultak s általában kielégítőnek jelezhetők.

A felmerült betegségek közül a leggyakrabban a hurutos, lobos és gümökörös bajok s csuzos bántalmak jelentkeztek.

Az aradmegyei köz-kórházban gyógykezeltetett 367 egység, az izraelita kórházban 9, összesen 376.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCSÁJA.

Deczember 10.

Feledés.

Feledd el bánatod ha van, s az elmúlt örömet, Több gyönyört nem ad az élet, mind a mennyit elvett.

S feledd el a szerelmet is, mely bánatot okoz, És hű barátot s hogya van, ki örömet nem hoz.

Feledd el, hogy fényes a nap és fénye csak vakit, S melegével, hogy égeti a föld virágait.

S feledd el azt, hogy éltél, s az élet szenvedés S azt is feledd! hogy a sírból nincsen föl-ébredés.

(Boros-Jenő).

Az „Aradi Közlöny-nek írta: Cziple Sándorné.

Brooke Finchley leánya.

(Regény.)

Az „Aradi Közlöny” számára angolból fordította: Vászárhelyi Jenke.

— Természetesen örömmel fogadom a meghívást, és legközelebb meglátogatom kedves mrs Orlicourt. Annál is inkább, mert nem messze lakom Linmore Lodge.

letett, hogy a kis leányt magamhoz vettem.

Judith egészen fölveve a világiás szokásokat és rendkívül önuralommal bírt maga felett, de azért most még az emlékeibe elmerült mrs Orlicourt-ot is feltűnt, hogy mennyire elsápadt Judith közlései folytán.

— S mégis fölnevelte a kis leányt? — kérde rövid szünet után mrs Winstaye. — S miért nem? Azon időben, mikor kis fiam a világra jött, már úgy szerettem Daphnet, mintoha édes gyermekem lett volna; s azonkívül, nem-e ígértém meg az anyjának, hogy úgy fogok tenni? És én szavamnak fogok állani! szavamnak akarok állani! Daphne mindig egyenlő helyet fog szivemben foglalni saját gyermekemmel!

— Boldog teremtes! — szólt Judith, s aztán néhány percig csend állott be. Judith egy darabig zavartan játszott legyezőjével, majd végre ismét megszólalt: De, de azért vagyona mégsem számíthat, ön bizonyára mentül előbb férjhez adja?

— Tizenöt ezer fontot szántam neki hozományul, és csak egy adom férjhez, ha egy olyan férfit talál, ki méltó gyámleányom kezére, és úgy szereti őt, mint én magam. De addig otthona mindig nálunk lesz, és amint én szerető anyja, úgy Charlie is mindenkor szerető fivére lesz Daphnenak!

— Igazán szerencsés egy gyerek; a boldogságra látszik születve lenni, — szólt Judith ismét legyezőjével játszadozva. — Mennyi idős lehet most a kis leány?

— Tizenkét éves; de egy olyan szép, nyúlánk leányka, telve bájjal. Az egész házat vidámmá teszi örökös jókedvével, csevegése és énekével. Charlie majdnem három évvel fiatalabb, és korára nézve még kicsi is. Most egyelőre játszóutársak; de miután Daphne mindenben előre van, úgy Charlie még csak iskolás fiú lesz, mire ő már mint felnőtt

fiatal hölgy fog a társaságba bevezettetni.

— Ah, igen! így hát minden jól van! — mondá Judith, oda sem gondolván, hogy mit mond.

— Valamit szeretnék öntől kérni, mrs. Winstaye, — szólt a másik halkított hangon. — Ha ön, mint remélem, nem sokára meglátogat engemet, kérem ne szőljön Daphnénak szüleit illetőleg. Ő, mindenestire tudja, hogy én nem vagyok az anyja, de azt hiszi, hogy szülei barátaim voltak. És én nem is akarom, hogy megtudja, miszerint anyja csak egy cseléd volt; ez bizonyára nyomasztólag hatna kedélyére.

— Sohasesm fogja ezt tölem megtudni — de soha! — kiáltá Judith olyan őszinte hangon, hogy mrs Orlicourt még jobban megragadta kezét, mondván: — Köszönöm önnek.

Ezen barátságos találkozás után Judith sűrűn látogatta új barátját, s mrs. Orlicourt midáigig szerette is és nagy örömmel fogadta őt, míg gyermekei nem kezdték kérni, hogy ne hívja mrs Winstayest olyan sokszor Linmore Lodgeba, mert ők ki nem állhatják. De mit tehetett mrs Orlicourt, most már késő volt a barátsággal szakítani.

— És mondja csak, hall ön néha valamit öreg cselédemről — a gyermek anyjáról? — Minden bizonynyal a szép mrs Winstaye hangja reszketett, midőn ezt a kérdést tette.

— Már egy idő óta mit sem hallottam felőle: azt hiszem meghalt, — felelé mrs Orlicourt.

— Meghalt? — viszhangoztatá Judith, oly hangon, mely örömet és megdöbbenést is fejezett ki egyszerre. — Talán nem kellett volna oly hirtelen megmondanom, gondolnom kellett volna reá, hogy ő egykor az ön cselédje volt, — mentegődött az ezredesné. — De hiszen már oly hosszú ideje is, hogy az ön szolgálatát elhagyta.

— Igen, igaz — de mégis — mormolá Judith — annyi régi emlék fűzött hozzá, hogy váratlan halálhíre őszintén elszomorít és meglep. Szegény Sarah! De bizonyos ön benne, hogy ugy is van, amint ön mondja, mrs Orlicourt?

— Nem, a halálhír még nem bizonyos, de igen valószínű. Minden negyed évben szokáson volt tudatni vele, hogy kis leánya jól van, és ilyenkor küldtem neki egy kis ajándékot is. És ő mindannyiszor visszaírt, megköszönte a tudósítást és az ajándékot, és örömeinek adott kifejezést, hogy kis leánya gyarapodik. De most az ajándék is visszaérkezett és ő sem írt.

— Nekem se választott levelemre! — kiáltott fel Judith, egészen elfeledkezve magáról, majd hirtelen elpirulva gyorsan hozzátette: Egy-egy kis évi járulékot biztosítottam számára, miután oly sokáig volt szolgálatomban. És természetesen, valahányszor a pénzt elküldtem, rendszeren egy kis elismerényt s néhány hálás sor jött cserébe tőle vissza.

— Természetesen. Szegény asszony! Ugy sajnálom őt, mert mégis csak én voltam az, aki legelőbb boldogságától, egyetlen gyermekétől megfosztam.

— Oh, az ne nyugtalanítsa őnt, Sarah csak örült, hogy a gyermek sorsát ilyen jó kezekbe tehetete le; — szólt Judith idegesen.

— De azért mégis sajnálom őt, — maradt meg állítása mellett mrs Orlicourt. — Hall ön ugy néha valamit a birtok tulajdonosa és családja felől? Lord Linmore értem alatta, — vágott közbe Judith, a társalgást hirtelen más irányba terelvén.

— Olykor-olykor igen, de csak üzleti ügyek utáni. Azonban fölött szándékomban, az érintkezést kissé szívélyesebb alakítani. Utóvégre csak kell valakinek megkezdni, a Linmoreokat visszafogadni a társaságba. Igaz, hogy azt a tettet, melyet a gróf öccsége elkövetett, nem lehet többé meg nem történné tenni, de azért csak

A népesedési viszonyok viszonylag szintén kielégítőek voltak. A születések száma a múlt havi eredményt tizel, a halálozások számát pedig negyvenötöl meghaladta.

Született 122 gyermek 64 fiú, 58 leány, törvényes 100, törvénytelen 22. A születések számaránya 1000: 35.00.

A vagyonbiztonság, a meny nyibet azt nagyobb mérvű bűnesetek meg nem zavarták, kielégítőnek jelezhető.

A személybiztonság azonban nagyobb mértékben meg volt tanádvá, amennyiben egy emberölési és egy utóállási eset merült fel.

A harminckét esetben előfordult kisebb tolvajlás tettesei huszonhat esetben kinyomoztatottak.

A kihágási bizottságnál október hórl elintézetlen maradt 15 ügy; novemberben befolyt 150; összesen elintézés alatt állott 165; ebből elintézetett 113, a bíróságokhoz átítetett 41, tárgyalás alatt maradt 6 ügy.

Letartóztatva volt 48 egység, elítéltetett 33, a bíróságoknak átadott 15. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kihágási ügy tárgyalatott és elintézetett 23.

Letartóztatva volt 81 egység, eltilonczoltatott 41, kiutasítottat 32, rendőrileg fenytített 8.

Nyitvántartásba vétetett 460 cseléd, 21 idegen és munkát kereső, gyári munkás 247.

A vendéglőkbe szállva volt 1600 utazó. Szolgálati viszonyból eredő panasz tárgyalatott 9, megfenytített 14 cseléd, 1 kapitányi hivatal mint iparhatóság-nál iparigazolványt nyert 14 iparos 3 kereskedő.

Iparát áthelyezte 3, iparos 2, kereskedő. Iparát megszüntette 6 iparos, 4 kereskedő.

A tanonczlajstromba bevezetett 6 iparos, 6 kereskedő; felszabadult 3 iparos, 1 kereskedő; a tanviszony megszünt 1 iparos, 2 kereskedőnél.

Munkakönyvet kapott 12 segéd, munkakönyvvel jelentkezett 27, ideiglenes igazolvánnyal jelentkezett 1 segéd, ideiglenes igazolványt nyert 1 segéd.

Iparkihágási ügy tárgyalatott 8, büntetett 6 iparos, 4 segéd; 3 tanoncz. A városi szegény ápolásban elhelyezve volt 34 egység, novemberben felvétetett 1, maradt 35.

Elemlésükre 1046 adag meleg étel és ugyanannyi adag kenyér szolgáltatott ki. Havi segélyben részesített szegények száma volt 307, novemberben felvétetett 29, elhalt 4, maradt a hó végén 332.

A város által tartott árva és lelenozgyermekek száma volt és maradt 53.

A magánosok által dajkaságban tartott gyermekek száma volt 116; novemberben felvétetett 9, elhalt 3, más helyre adatott 3, maradt a hó végén 119.

nem kell a család többi ártatlan tagjainak is örökké kerülni az embereket. Nem ok követkét el a büntetést, hát fölölesnek találok, hogy ezért mégis ok bűnhődjenek érte. Mint mondtam, én azon leszek, hogy meghívjam hozzáam néhány hétre a birtok jövedélebi örökösét, a fiatal mr. Finchleyt, hogy láthassa a helyet, mely egykor az övé lesz, és hogy ismeretséget köthessen a szomszédassággal.

— Mily jó ön! — szólt Judith melegen, bár elfordított arczal, hogy ne lássa meg mrs Orlicourt a változást, melyet szavai okoztak. — De, kedves mrs Orlicourt, tudósítson engem, ha valaki a Linmoreok közül itt van, ... nem szeretnék velük találkozni. Őn ért engem; hiszen tudja, hogy én is jelen voltam, midőn a gróf fiának holttestét a kéményről levették. Nem is tudok róla beszélni; oh, borzasztó volt a benyomás, amit az az eset reám tett.

— Mindenestire, kedves mrs Winstaye! Judith hirtelen odafordult szomszédnőjéhez.

— Miután éppen rólok beszélünk, — szólt meg, — nem tudja ön nekem megmondani, hogy éle még az az öreg nagynénjük, kit ok Lily néneknek hívtak, legálább nem emlékszem, hogy valaha másik nevét is hallottam volna.

— Hogy éle még? Oh, igen; sőt még mindig egy igen erélyes és életrelvő öreg nő, bár már a hetven körül jár. Őn bizonyosan lady Lilian Shorehamot érte? Őszintén óhajtánom, hogy felelmi tudná unokáocsece ballépését; de úgy hallom, hogy az öreg grófnő egészen szakított családjával Brooke hibája miatt, és hogy nagy vagyonát is nem ő reájuk hagyja, hanem szétosztja különböző jótékony egyletek közt. Pedig ez nagy csapás lenne lord Linmorea nézve, mert egy olyan nagy családhoz képest, mint az övé, a gróf nem elég gazdag, s a nagynéne ezreszi nélkül nem sok néz egy-egy gyermeke. De Lily néni hajthatatlan;

G á j k ü l v á r o s b a n k i h á g á s é r t b ü n t e t t e t t 4, r e n d ö r i l e g f e n y i t t e t t 12 e g y é n .

N y i l v á n t a r t á s b a v é t e t t 18 c s e l é d é s 192 g y á r i m u n k á s .

T ü z e s e t n e m v o l t .

A k ö z s e g i b í r ó s á g n á l o k t ö b e r h ó b a n e l i n t é z e t l e n m a r a d t 447 ü g y d a r a b , n o v e m b e r b e n b e f o l y t 907 ; ö s s z e s e n e l i n t é z é s a l a t t á l l o t t 1364 ; e b b ö l e l i n t é z e t e t t 932 ; t á r g y a l á s a l a t t m a r a d t 422 ; v é g r e h a j t á s f o g a n o s i t t a t o t t 110 ; á r v e r é s m e g t a r t a t o t t 2 .

A k a t o n a t y e k s z a b á l y s z e r t l e g v e z e t t e k .

A z u t ó á l l í t á s m e g t a r t a t o t t , m e l y a l k a m o l m a 2 h e l y e k é s 1 i d e g e n i l l e t ö s e g ü h a d k ö t e l e s á l l í t a t o t t e l ö .

Ö n k é n y t e s e k b e s o r o z a t o t t 2 .

T a r t ó z k o d á s r a é s e l t á v o z á s r a j e l e n t k e z e t t 85 k ö z ö s h a d s e r e g b e l i é s 41 h o n v é d t a r t a l é k o s k a t o n a .

A l a k t a n y á k o n k í v ü l e l s z á l l á s o l t a t o t t 188 l e g é n y .

A z u t j a v í t á s i m u n k á l a t o k f o l y t a t t a t t a k . A v á l a s z t ó u t c z á b a n é s a b o d r o g i , a v i z e g y s á t o r n y a i u t a k o n a f e d a n y a g b e á g y a z á s a b e f e j e z e t e t t . A s a r l ó u t c z a i k ö a l a p o z á s h o z k i h o r d o t t k ö k é s z l e t f e l d o l g o z a t o t t .

A k ö z m u n k a l e d o l g o z á s a f o l y t a t t a t o t t . O k t ö b e r h ó r o l m a r a d t 305 k e t t ö s , 38 e g y e s f o g a t u é s 2065 é s f é l k é z i n a p s z á m ; e b b ö l n o v e m b e r b e n l e d o l g o z a t o t t 124 k e t t ö s f o g a t u , 22 e g y e s f o g a t u é s 1067 k é z i n a p s z á m ; d e c e m b e r h ó r a m a r a d t 181 k e t t ö s f o g a t u , 16 e g y e s f o g a t u é s 998 é s f é l k é z i n a p s z á m .

A z a d ö b e h a j t á s i e r e d m é n y a k ö v e t k e z ö v o l t :

Á l l a m i a d ó b e f o l y t . . . 65891 f r t 16 k r .
L e i r a t o t t . . . 33535 " 80 " .
Ö s s z e s e n 99426 f r t 96 k r .

H a d m e n t e s . d i j b e f o l y t 863 " 37 " .
K ö z s e g i a d ó b e f o l y t . . . 19657 " 54 1/2 " .
L e i r a t o t t . . . 13331 " 18 " .
Ö s s z e s e n 32988 " 72 1/2 k r .

K ö z m u n k a v á l t á s d i j b e f o l y t . . . 186 " 40 " .
L e i r a t o t t . . . 429 " 30 " .
Ö s s z e s e n 615 " 70 " .

Á l l a m i i l l e t é k b e f o l y t . . . 2961 " 29 " .
I d e g e n a d ó b e f o l y t . . . 665 " 50 " .
L e i r a t o t t . . . 17410 " 09 " .
Ö s s z e s e n 18075 f r t 59 k r .

A z á r v a p é n z t á r f o r g a l m a v o l t a b e v é t e l b e n a m u l t h a v i m a r a d v á n y n y a l e g y ü t t 203,276 f r t 64 k r , a k i a d á s b a n 8145 f r t 85 k r ; m a r a d v á n y 195,130 f r t 79 k r .

E b b ö l e l h e l y e z v e v a n :

A z I . a r a d i t a k a r é k p é n z t á r m á l . . . 54166 f r t 62 k r .
A z i p a r - é s n é p b a n k n á l . . . 55519 " 98 " .
A z a r a d m e g y e i t a k a r é k p é n z t á r m á l . . . 33693 " 75 " .
A z a r a d - o s a n á d i t a k a r é k p é n z t á r m á l . . . 39958 " 49 " .
A z a r a d i p o l g á r i t a k a r é k p é n z t á r m á l . . . 10676 " 26 " .
k é s z p é n z b e n . . . 1115 " 69 " .
Ö s s z e s e n 195130 f r t 79 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

A h á z i p é n z t á r f o r g a l m a v o l t : b e v é t e l b e n . . . 71684 f r t 16 k r .
k i a d á s b a n . . . 46549 " 85 1/2 " .
m a r a d v á n y . . . 25134 f r t 30 1/2 k r .

A k ö z m u n k a - a l a p b e v é t e l e v o l t . . . 1391 " 27 1/2 " .
k i a d á s a . . . 828 " 49 " .
m a r a d v á n y . . . 562 f r t 78 1/2 k r .

A v é d g á t - é p í t é s i a l a p b e v é t e l e é s m a r a d v á n y a v o l t . . . 14146 f r t 76 1/2 k r .
A k ü l ö n f é l e a l a p o k b e v é t e l e v o l t . . . 32129 " 53 1/2 " .
k i a d á s a . . . 22261 " 80 1/2 " .
m a r a d v á n y a . . . 299477 f r t 73 k r .

K ö v e z t v á m d i j b e f o l y t 4106 " 32 " .
h e l y p é n z . . . 4812 " 07 " .
p a r t v á m . . . 223 " 52 " .
Ö s s z e s e n 9141 f r t 91 k r .

K i a d á s v o l t . . . 897 " 84 " .
m a r a d t i z t a j ö v e d . . . 8244 f r t 07 k r .

A m é r t é k h i t e l e s í t ő h i v a t a l n á l h i t e l e s í t e t t 1992 d a r a b h o r d ó , 365 d a r a b f o l y a d é k m é r t é k , 326 d a r a b s z á r a z t á r g y m é r ő , é s 24 d a r a b m é r l e g .

H i t e l e s í t é s i d i j b e f o l y t 867 f r t 82 k r .
A z á l l a t e g é s z s e g ü g y k e v é s b b é k i e l é g í t ö k n e j e l e z h e t ö .

R a g a d ó s s z á j - é s k ö r ö m f á j á s é s z l e t e t t 479 d r b s z a r v a s m a r h á n , r a g a d ó s t ü d ö l o b 2 d r b ö k r ö n , t a k o n y k ö t 3 l ö n á l . B o r s ó k a k ö r m i a t t a l k o z o t t a t o t t e g y s e r t é s .

A r a d , 1890. d e c e m b e r 4 .

S a l a c z G y u l a ,
k i r . t a n á c s o s , p o l g á r m e s t e r .

Legujabb posta.

N é m e t o r s z á g é s O r o s z o r s z á g . A „Novostr“ foglalkozva Németország és Oroszország viszonyaira, azt mondja, hogy közvetlen érdeke a két államnak, hogy egymást békeszerető szomszédoknak tekintsék. Az idézett lap örömmel üdvözli a német kormányt Oroszországgal szemben a legutóbbi időben tanúsított előzékenységet, amelytől a legjobb következményeket várja.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik, míg az antipannelisták Gladstoneal tartanak.

A z i r p á r t k e t t é v á l á s a . L o n d o n b ó l j e l e n t i k d e c e m b e r 8 - i k i e l e t t : A z i r p á r t t ö b b s e g t e g n a p i k ü l ö n g y ü l é s é n M a c C a r t h y t v á l a s z t o t t a m e g a p á r t e l n ö k é v é é s e l h a t á r o z t a , h o g y h é t f ö n n y o l c z t a g b ó l á l l ó b i z o t t s á g o t v á l a s z t a z e l n ö k t á m o g a t á s á r a . A p á r t k i s e b b s e g t e g n a p i g y ü l é s é n a t ö b b s e g e l t á v o z á s a t u t á n s a j n á l a t á t n y i l v á n i t o t t a , h o g y G l a d s t o n e v o n a k o d i k n e z e t e i n e k h a t á r o z o t t k i f e j e z é s t a d n i , é s m e g e r ö s í t e t t e P a r n e l l e l n ö k i á l l á s á b a n . K ö r ü l b e l ö l f é l ó r a i t a n á c s k ö z á s u t á n m i n d a k é t g y ü l é s b e z á r t a t á r g y a l á s a i t , a z i r é r t e k e z l e t t e h á t m o s t m á r v é g l e g e s e n b e v a n f e j e z v e . E s z e r i n t a z i r p á r t k é t c s o p o r t a s z a k a d t : a t ö b b s e g n e k M a c C a r t h y a z e l n ö k e , a k i s e t b s e g P a r n e l l .

A „N. Fr. Presse“ jelentése szerint, a hosszas czivakodásoknak az lett az eredménye, hogy két ir nemzeti-ségi párt alakult pápával és ellenpápával. A pannelisták az angol unionisták kenyeztetik,

dön másznak. Nos hát Kukaec Miska, tudnál-e nekem egy ilyen csuszó-mászót megnevezni?

A nebuló diadalmas ábrázattal felel:
— Igen, a kis óceán!
— Az aradi kaszinó-egylet december 14-én délelőtt 10 órakor rendez köz- és tisztújító-gyűlést tartja, melyen való megjelenésre a tag urakat felkéri az igazgatóság.

— **Katonai felülvizsgálat.** Csütörtökön, a hó 11-én, délelőtt 9 órakor felülvizsgálat tartatik a várbeli katonai kórház irodahelyiségében.

— **Baromfi lopás.** Közélednek az ünnepek és szaporodnak a baromfiok, ellen elkövetett merényletek. A hétértől keddre való éjjelen a Buzsák 18-iki számu ház udvarából, Franczéli Albert gyógyszerésztlől lopták el az összes majorságot, névszerint 14 pulykát, 6 libát, s nagy-számu kappant és tyukot, utóbbiak közül tiznek a fejét — test nélkül — a helyszínen hagyván. A károsult, kinek a tolvajok csak két pulykát hagytak meg a kettős ünnepre való tekintetből, a gáji kapitánysághoz fordult, ott azonban amaz értesítést vette, hogy buzszák dolgok a csendőrség határához tartoznak. Ily hazavona mellett a baromfi-lopás urának, — mire lépne kerülnek — bizvást kedvező eredményre kívánhatjuk mind a 14 pulykát, 6 libát, s nagy számu ruczákat, tyukot és kappant.

— **A tisztátalanság ellen.** Az orvosi hivatal jelentése folytán a főkapitány több vendéglőt és kocsmarost, valamint egy sütőtűt bűntetést meg az udvaronk uralkodó tisztátalanság miatt. Azonkívül még szigorú bírságra ítéltetett egy fűszerkereskedő, ki romlott gesztenyét árult, és néhány heutas, kiknek házi vágozóidai nem találtak a kellő rendben.

— **Elvesztett** egy fonott esztarperecz. A becsületes megtaláló, ha a nevezett tárgyat lapunk szerkesztőségében átadja, illő jutalomban részesül.

— **A tüdővesz gyógyítása.** A Rókus-kórházban beoltott betegnek határozottan javulás mutatkozik. Hétőn a belgyógyászati osztályon két újabb női beteg került beoltásra. A harmadik orvosi osztályon pedig megkezdtek a Koch-féle beoltásokat. Farkas László dr. oltott be két beteget, Dollenz Franziskát és Pásztor Lajost. Mind a kettőnek súlyos altesti baja van a tuberkulózis alappon. A beoltást 2 mgr. oltóanyaggal kezdtek s több hasonló bajban szenvedő betegnél folytatni fogják. — Gluck Ignác dr. kir. törvényszéki orvos városi-igeti szanatoriumában is folytak a beoltások. Az eredmény elég kedvező.

— **Mint Brüsszelből** sürögnyög, egy ottani kórházban a angol kórházban szenvedő gyermekeknek is észlelték a Koch-féle oltóanyag gyógyhatását. — Egy párisi távirat szerint Cornil dr. tanár a Koch-féle gyógyeljárás felett tartott tanácskozáson ama nézetet fejezte ki, hogy az orvosoknak nincs föltétlen joguk e titkos szert alkalmazni és törvénysértést követnének el, ha súlyos baj származnék. E kérdést a higienikus bizottságban jogtudósok elé terjesztik és a belügyminisztert meghívják, hogy e kérdésben döntson. Ugyane távirat szerint Pasteur a „Temps“ hez írtézet leveleiben kijelenti, hogy teljesen apokrifek azok a szavak, a melyeket a „Times“ levelezője a Koch-féle gyógyeljárásról írtézet neki tulajdonit. — A bolgár kormány — mint Szófia-ból távirják — két orvost küld Berlimbe, a Koch-féle gyógymod tanulmányozása céljából.

— **Rövid hírek.** Belgrádban a szerb színház igazgatója, a nemrég Budapesten idözött Sapocsinin készülékek tesz az „Ember tragédiája“ színdarabjára. — Bismarck hercege, ki most igen jó egészségben idöz varzini birtokán, e hó második felében visszaköltözik Friedrichsruhba, hova karácsonyra valamennyi gyermeke és unokája egybegyűl. — Lord Cottlesse, az angol felsőház legöregebb tagja, ki hajdan a Pael-miniszteriában hadügyminiszter, később irlandi államtitkár volt, a múlt héten meghalt 92-ik évében. — Miklós orosz nagyhercege 64-jentik, hogy többnyire egyre fokozódik; már nem ismer rá senkire, az orvosok kimondták, hogy a baj egyáltalán gyógyíthatatlan. — Berlinben szombaton a Wagner „Tannhäuser“-e először került a párisi jelenetelés színe, igen nagy sikerrel. — Leopárd főszőlőtársa az összes püspököket, hogy három királyok napján a világ összes katolikus templomaiban adományokat gyűjtsenek a Lavigerie birtoknál általapított rabszolgaellenes miszió javára.

Táviratok.

— **A képviselőház ülése.** — Budapest, december 3. (Saját tud. táv.)
Elnök: Páchy Tamás.
Jegyző: Eszterházy Kálmán gr., Josipovich Géza, Balogh Géza.
A kormány részéről jelen vannak: Fejérváry Géza báró, Josipovich Imre miniszterek.
Következik a napirend.

A fegyvergyár ügye.
Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter! Mindenekelőtt felvilágosítást ad a „polgári bölcsesség“ közbeszólására, melyet Ugron Gábor magára vett. A beszéd folyamán ugyanis Kaas Ivor báró szolt egyszerűen közbe: „Katonai és erre vágta vissza: Polgári bölcsesség. Ne legyen hát félreértés a dologból. (Helyeslés.) Áttér ezután a miniszter Ugron beszédjére. Nem fogadhatja el Ugron amaz állítását, hogy

kormányféria iparvállalatokkal nem köthetnek szerződést, ha a siker iránt már eleve teljesen biztosnak nem érzik magukat. Megjegyzik, hogy neki, bár aggályai voltak, a siker iránt is lehettek alapos kilátásai, mert oly cézeggel állott szemben, mely Európahírű. Abban is téved Ugron, ha azt hiszi, hogy a fegyverek alaposan megvizsgálhatók nem voltak. Ha rossz akarattal lett volna a gyár ellen, akkor nem figyelmeztette volna a nyers anyag elégtelen minőségére. Mutassák meg neki azt a rendeletet, amelyben a gyárt utasítja, hogy más anyagot szerezzen, mint a milyent a steyeri fegyvergyár használ; de ilyen nem mutatathatnak. (Zaj a baloldalon: Ez nem bizonyíték.)

Az idomszereket magának a gyárnak kell előállítania, ez az egész világon úgy van. Más idomszere van az átvételi bizottságnak, szám szerint 124, más a gyárnak, még pedig 6—700, melyeket a gyárnak magának kell készítenie. (Közbeszólások balról: Modell kell hozzá!) Ki adta a steyeri gyárnak a modellt? (Zajos ellenmondások balról: Nem kellett kicserélhetőnek lenni.) A steyeri gyárna nem parancsolhatott rá, hogy kiadja az idomszereket. Mivel a gyár nem tudta megszerezni ez idomszereket, öhozzá fordult, hogy szerezze meg, és ő, bár nem volt kötelessége, megtette. Hát nem volt az elég előzékenység! (Igaz! ugyan! jobbról; mozgás a baloldalon.) A gyárnak e tekintetben nem lehet panasza, s ha így informálták magukat a felszólalt képviselők, arról ő nem tehet. Ugy Polonyi Géza, mint Ugron Gábor képviselő adatai egytől egyig hamisak s miután a két szónok állításait a miniszter egytől egyig megcáfolta (Nagy derültés a baloldalon) álltérhet arra, hogy mi okozta tulajdonképpen a fegyvergyár bukását. Kénytelen rámutatni a gyár műszaki közegének járatlanságára. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy mikor a husz mintafegyver átvételéről volt szó, a műszaki közegek utasítását kérték, hogy miként használják az idomszereket; a társaság még arra nézve sem nyújthatott garanciát, hogy valamikor szállíthatni fog fegyvereket. Ha akkor, a mikor a gyárnak 1000 minta-fegyvert kellett volna szállítani, szállított volna csak 5 jó fegyvert, van-e a házban a ki hinné, hogy ez esetben ő felmondta volna a szerződést. Felhozták, hogy a börze-manőver áldozata, hogy a gyáralapító nem vesztett, de nyert a bukás által; de ezek oly vádak, a melyek „on dit“ s a melyeket bebizonyítani nem lehet. Ő ezért tartja, mert kénytelen azt tartani, hogy a társaság szoliditást jert el. Ezek alapján kéri Polonyi indítványának elvetését. (Helyeslés jobbról.)

Hermann Ottó személyes kérdésben szólal fel és visszautasítja a miniszter rendretartását.
Ugron Gábor: A miniszter mindenre vállasolt, de csak arra nem, a mi az ő beszédjében lényeges volt. A magyar fegyvergyárban készült fegyvernél ki volt kötvé, hogy a steyeri fegyvergyár idomszereivel kicserélhetők legyenek; vajjon nem másként lett volna-e az, ha a steyeri gyárban készült alrészek elcserelehetők legyenek a magyar fegyvergyárban készített fegyverek alkatrészeivel. (Igaz! ugyan! balról.) Ő nem itélhet akták után, mert hisz azt a miniszter nem bocsátja közre, kénytelen azonban arra támaszkodni, a mit a fegyvergyártól kapott. Ő nem akarja védelmezni a fegyvergyárt, de a miniszter nem hajtotta végre az 1888-iki törvényt, máshol szerezte be a fegyvereket s ez már ide tartozik, (Igaz! helyeslés a baloldalon.)

Fejérváry Géza br.: Nem áll az, amit Ugron Gábor mondott, hogy egyáltalán nem gyárthattak volna fegyvert, ha az idomszereket a steyeri fegyvergyárból meg nem szerzik. Ez nem áll, mert minden idomszert maga a fegyvergyár készít el, aztán elküldi Spandauba, ahol azon javítanak. Kéri a már elmondottak alapján Polonyi Géza indítványának elvetését. (Helyeslés jobbról.)

Apponyi Albert gróf azt hiszi, hogyha valakiben kétség volt aziránt, hogy ez ügyben vizsgálati bizottságot kell kiküldeni, annak ama előadottak alapján több kétsége nem lehet. Ugy a honvédelmi miniszter, mint mások is töredékes előadást tartottak. Szóló rendelkezik a honvédelmi miniszter által szombaton még megvetett, de ma már elismert „polgári bölcsesség“ azon mértékével, hogy ez ügyben némi ítéletet mondhatson. (Zajos derültés balról.)

— **A viták mevetéséből,** minél tovább tart, annál kevesebbet ért meg ő; mert az egyik fél aktára, a másik fél a fegyvergyártól kapott adatokra alapítja állításait. Elismeri, hogy az idomszereket ma-

gának a fegyvergyárnak kell elkészíteni, de az erre való typut csak nem szerelehetik meg a sötétben, azt nem ők találták fel. A steyeri fegyvergyár idomszerei titkot képeztek a magyar fegyvergyárra nézve, mert hisz az is éppoly szellemi tulajdon, mint bármí más. Most pedig, hogy e magyar fegyvergyár a steyeri gyár idomszereivel gyártson, majdnem teljesíthetetlen feltétel (Igaz, ugyan! balról.) Ez nem vád, ez csak föltevés, amelyet el kell osztalni; mert ha el nem osztják, akkor a gyanúból is vád lesz, még pedig in contumaciam. A 20 minta-fegyvert illetőleg a fegyvergyár azokat nem az átvétel szempontjából, de az esetlegesen szükséges javítások eszközlésé végett bocsátotta vizsgálat alá. Ő teljesen elhisi a miniszter állításait, de nem teheti azt, hogy egy volt tábornok állításait füstnek tekintse. Éppen azért, mert egyenlő mértékkel mér, kéri az ügy felderítését. Egyoldalú információknak föltétlen hitelt adni nem lehet. (Igaz, ugyan! balról.) A miniszter elősorol néhány állítást és azt mondja: „mintán most már megcáfoltam Ugron Gábor és Polonyi Géza állításait“ (Zajos derültés a baloldalon); majd hosszas: Eljön Apponyi! kiáltások) pedig állítással szemben nem tény, de csak állítás áll. A miniszter azt mondotta, hogy a steyeri fegyvergyárban készült fegyveralkatrészek egymással kicserélhetőek s e kicserélhetőség lényeges alkatrésze — a miniszter szerint — a védképeségnek. Konstatálja ezért a miniszter, mert kell hogy konstatálja, hogy vajjon nem változtatta-e azóta a steyeri fegyvergyár a typusokat. Ha a miniszter csak egynehány támpontot kerestet volna a fegyvergyár fenntartására, akkor talált volna is. Ha valaki ezt az ügyet pusztán a magyar fegyvergyár ügyének szempontjából tekintí, nem pedig a kormánypartiság vagy a részvénytársaság szempontjából akkor ez ügyben komoly ítéletet ez idő szerint nem mondhat, mert nem lát benne senki tisztán már pedig tisztán kell látni. (Zajos helyeslés balról.) Elfogadja Polonyi indítványát. (Zajos hosszantartó éljenzés és taps.)

Az ülés további folyamán a **Tarnóczy Gusztáv, Szentkirályi Albert** felszólalásai után a holnapi napirend fölött támadt vita, melyet a ház Szapáry proppozíciója értelmében döntött el akként, hogy a holnapi ülés elején a költségvetés törvényjavaslat tárgyaltatik és ezután folytatják a fegyvergyári vitát.

— **A mérsékelt ellenzék értekezletéből.** — Budapest, decz. 9. (Saj. tud. táv.) A mérsékelt ellenzék mai értekezletén egyhangul elhatározta, hogy a párt nem fogadja el az 1891. évi állami költségvetési javaslatot A párt álláspontját a Pponyi, esetleg Hodossy fogja a házban előadni.

— **Osztrák-magyar bank.** — Bécs, decz. 9. (Saj. tud. táv.) Az osztrák-magyar bank állása decz. 7-ikén: Bankjegyforgalom 431.042.000 frt (—11.800.000 frt); érczérték 244.733.000 frt (—195.000 frt); tőzrca 165.519.000 frt (—14.320.000 frt); lombardüzlet 27.852.000 frt (—318.000 frt); adómentes bankjegytartalék 21.895.000 frt (—12.921.000 frt).

— **Miniszteri lemondás.** — Róma, decz. 9. (Saj. tud. táv.) A lapok jelentése szerint a kincstár minisztere beada lemondását a közte és a közmunkaügyi miniszter közt ez utóbbinak tárczájában eszközözendő megtakarítások fölött felmerült nézeteltérés miatt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

— **Halász Marika hangversenyei.** — (A vasárnapi hangversenyre.)

Abból az alkalomból, hogy az Aradon állandóan telepedett cymbalomművész, Halász Marika, december 14-én a Krispin-térenben első cymbalom-hangversenyt rendez, helyen valónak tartjuk a művész eddigi pályafutásáról egyet-mást a közönség tudomására hozni. A tehetséges gyermek alig volt kilenc éves, mikor szülőhelyén, Szarvason, városa közönsége előtt tehetséggel párosult szorgalmának eredményét egy hangversenyben bemutatta. A hatás, melyet keltett, általános, a siker, mely föllettét koronázta, meglepő, maga, a még egészen gyermekleányka, pedig bámulat tárgya volt egészen Szarvason. Közönségét a szó teljes értelmében elragadta, meghódította. Mindenki nagy jövőt jósolt a kis Mariskának. Vagyonos szülei a közóhajnak engedve, a fővárosba vitték őt, hogy ott további alapos kiképzetésben részesüljön. A szerencsésen alakuló körülmények is kedvezőleg működtek közre, hogy a zsoniális leánykából majdan elismert művész legyen. Allaga és Schunda ezen időben vizsik véghezgyszerű átalakításaitak nemzeti hangszerünkön; ezen időben osztják be célszerűen a hurkarokat s alkalmazkák az új szerkezetű pedált, mely által az össze nem illő hangok zürzavarát eloszlatják, kellemetlen sőt sértő összszegésnek megfékezik, s magának a hangszernek olyan egyenletes, sima csengést biztosítanak,

mely alkalmassá teszi magasabb stílyú zeneművek előadására is, úgy hogy a cymbalom ma már egészen megfelelő ama jogos kiválulaknak, melyeket művelt hangszerrekkhez költünk. Akkor kezdett lendületet venni a cymbalom zeneirodalma is Allaga Géza kitünő compositor fáradsáttalan buzgalma és teremtő ereje folytán.

Ezen időben kezdett Allaga cymbalomtanítással is foglalkozni. A kis Halász Mariskát szülei az ő szakavatott kezeire bízták. S a mily fokban fejlődött a kis tanítvány és serdült viruló hajadonna, éppen oly mértékben vívta ki magának mestere szeretetét és nyerte meg annak rokonszenvét és jóindulatát csupán szorgalma és szerencsés tehetségének kitartó művelése által.

A gyermekhez fűzött szép reményeket lassau-lassan megvalósulni látták azok, kik fokozatos zenei tehetségének tanúi voltak, míg egyszer aztán Halász Mariskának a zenéhez való állhatatos, nemes vonalmát, buzgó igyekezetét teljes siker koronázta. Allaga gondos vezetése mellett a mester iskolájából kikerült tanítványok között ő lett a legkiválóbb, kire mestere mindig büszkén hivatkozott és hivatkozik, mint legjelesebb tanítványára.

Allaga, hogy már-már művésznővé fejlődött tanítványának fokozatos haladását, szerencsés fejlődésének egyes fázisait nyilvános hangversenyeken a főváros közönségének bemutatassa, már évekket ezelőtt rendezett időről-időre nyilvános hangversenyeket.

A fővárosnak Halász Marika budapesti tartózkodási ideje alatt hét önálló hangversenyen volt alkalma meggyőződnie arról, mire képes a cymbalom, ha azt oly avatott kéz és mélyen érző lélek szöallattja meg, a milyen Halász Marika kisasszonyé. S a számosan egy-lesereglett előkelő fővárosi közönség mindig a leghízelgőbb módon nyilvánította iránta egyhangú elismerését; magánemberek úgy, mint a sajtó képviselői sietnek időközlése s a legszigorúbb kritika is csak dicsőretest tud róla mondani, még akkor is, ha csupán csak a száraz tényállás konstatálására szorítkozik is.

A legutóbbi három év alatti nyilvános szerepléseit méltó hírlapi kritikákból halladjon itt egynehány.

Igy az 1887. évi márcz. 26-án a redout nagytermében Paulay Ede által rendezett hangverseny alkalmából, melyen Halász Mariskán kívül Vizváry, Pálmay, Selley, Jászay, Hubay Jenő és Ney működték közre, a napi sajtó a művésznőről következőleg nyilatkozik:

„A hangversenyt Halász Mari k. a. cymbalomjátéka nyitotta meg Schunda J. 1000-ik pedalcymbalmán koncert-egyveleget „Lammermoori Lucid“ból és magyar népdalokat adott elő meleg érzéssel és hévvel (Budapesti Hírlap).“

„A megnyitó szám Halász Mari kisasszonyé, Allaga Géza operaházi tag széptehetségű tanítványáé volt, ki „Lammermoori Lucid“ból koncert-egyveleget adott elő ismételtlen is zajos tapsokataratva (Nemzet).“

„Den Beginn des Programms machte Fr. Marie Halász, welche mit über-raschender Technik ein Potpourri aus „Lucia“ und ungarische Lieder auf dem Zymbal vortrug (Neues Pester Journal).“

Sz. stb.

Az 1888. évi márcz. 12-én a VI--VII. kerületi sugáru díszteremben egy, zenei tekintetben emlékezetes ünnepély folyt le. Schunda V. J. m. kir. udvari hangszergyáros tartotta 2000-dik pedalcymbalmán jubileumát, melyen mindazon cymbalomművészek közreműködtek, kik csak eddigelőt énten nevet vettek ki maguknak. Mondanunk sem kell, hogy az első között a legelső helyet Halász Marika vívta ki magának, mint akinek technikája kiváló, előadása korrekte, zenei interpretációja keresetlen, egyszerű és tiszta; s míg a klasszikus műtájhoz tartozó számaival méltó figyelmet kellett a közönség soraiban, magyar népdalainak precíz előadásán még a zenétől netán idegenkedő, hidegebb koblek is gyorsan fölmelegedtek.

„A műsor első száma — írja a „Fővárosi Lapok“ — Halász Mari kisasszony cymbalomjátéka volt, ki ügyes játékkal dícsőerte magát és mesterét, Allaga Gézát.“

„A műsört Allaga Géza cymbalom-szerzeményei vezették be, kinek tanítványa, Halász Marika sűrű tapsokat aratott. (Pesti Hírlap).“ stb.

A jőzsefvárosi jőtékonny öngyületnek, 1888. márcz. 24-én, a Vigadó nagytermében Takács, Vizváry, Vaszi-lievits Adel, Grillné Csillag Teréz, Gabányi és Benedek Lajos közreműködésével tartott hangversenyéről szólva a napi sajtó kritikája Halász kisasszonyról a következő:

„Halász Mari, Allaga Géza tehetség tanítványa, nyitotta meg a hangversenyt magyar népdalokkal, melyeket a megjutított 2000-ik cymbalom igen szépen játszott (Főv. Lapok).“

„A hangversenyt Halász Mari k. a. nyitotta meg cymbalomjátékával. A Schunda-czég 2000-ik cymbalmán játszott fel-tünő ügyességgel. Meglátszott játék, hogy Allaga Géza tanítványa. A közönség zajos tapsára a kisasszony megtoldotta játékát egy számmal (Nemzet).“

„Halász Mari k. a. Allaga Géza ur tanítványa ügyes, kedves játékaival nagy sikert aratott. (Egyetértés).“

„Halász Mari nyitotta meg a hangversenyt magyar népdalokkal, melyeket a megjutított 2000-dik cymbalom játszott el zajos hatással közepette (Budapesti Hírlap).“

„Das Cymbalspiel des Fräulein Halász fand ebenso lauten Beifall wie der Lieder-vortrag des trefflichen Barytonsängers Herr Takács. Stb. stb.“

A következő 1889. évi márcz. 19-én a VI--VII. kör díszteremben lefolyt hangverseny alkalmából, melyen Odry, Jászai, Gabányi és Abrányi Emilné mellett Halász Mari is közreműködött, a fővárosi napilapok kritikája még kedvezőbben nyilatkozik városunk művésznőjéről, ki — mint említők — december 14-én bennünk, aradiakat, fog abban a speciális élvezetben részesíteni, mely a főváros disztinguált közönségét nem egyszer hangos tetszényilvánításra, zajos tapsokra ragadta.

Aradi koncertje után a művésznő Budapesten fog egy nagy cymbalomhangversenyen fellépni a Schunda helyéből legközelebb kikerülendő 3000-dik cymbalomnak bemutatása alkalmából.

Közgazdaság.

Ujaradi hetivásár.

(Saját tudósítónktól.)

— december 9.

Buza: 300—400 métermázsza hozatal. Elkelt 7 frt 30 — 7 frt 40 krig. Kukoricza: 400—500 m. mázsza hozatal. Vettek 5 frt 60 krtól — 5 forint 70 krig métermázsánkent.

Más magvak nem voltak a piacon (L. D.)

Vegyes közlemények.

Németalföld-osztrák-magyar vasuti kötelek. Az 1887. évi május 1-je óta érvényes németalföld-osztrák-magyar vasuti köteleki díjszabás II. részének II. és IV. füzetéhez f. é. december 1-én az V. pótlék lépett érvénybe, mely a németalföldi vasutaknál beallott birtok-változás és a rotterdami pályaudvarok közlebbi megjelölésére valamint „Amsterdam Petroleumhafen“ államának a köteleki forgalomba való bevonására vonatkozó határozományokat tartalmaz. Ezen pótlékek az alórt igazgatóság díjszabási hivatalában kaphatók. Budapest 1890. november 30. Magyar kir. államvasutak igazgatósága a többi érdekelt magyar vasutak nevében is.

Ujaradi gabonapiacz.

December 9.

Gyenge behozatal, buza 7.40—7.00, kukoricza 6.60—6.50.

Budapesti gabonatózsdé.

December 9.

Amerika 1 czentel alacsonyabb, jó kínálat. jobb vételkedv, szilárd irányzat, 3000 métermázsza forgalom, 1/2 kral magasabb árak. Tavasz buza 8.20—8.30; kukoricza 6.25—6.28; zab 7.17—7.18; 1891. évi ropozé

Szeszüzlet.

December 9.

B. Szesz: Készára nagyban 53.5, kicsinyben 54.—; horló nélkül, per 100 l. %, beleértve 53 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és érték-tőzsdén.

Budapest, 1890 december 9.

Magyar aranyjárdék 4%	102.45
papírdárdék 5%	99.85
vasuti kölcsön	—
keleti vasuti államkötvény. I. kiboc. ..	—
„ II.	—
„ III.	110.75
földtehermentési kötvény	—
záródékkal	—
földteherment. kötv. záródékkal ..	—
Erdélyi földtehermentési kötvény ..	—
Horvát-szlavon földtehermentési kötvény	104.—
Magyar szőlőész-márványi kötvény ..	—
nyereményorszjegy-kölcsön	138.75
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy ..	127.75
Osztrák járdék papírban	89.—
„ ezüsten	88.—
„ aranyban	107.50
1890-iki államsorsjegyek	139.50
Osztrák-magyar bankrészesvény	978.—
Magyar hitelbank-részesvény	338.25
Osztrák hitelintézet-részesvény	303.50
Ez. és tir. arany	5.43
20 frankos arany (Napoleon'dor)	9.08
Német birodalmi márka	56.55
London	113.20
20 márkás arany	119.30

Aradvárosi

Évadérlét

69. sz.

színház.

Havibérlét

7. sz.

Szerda, 1890. december 10-én:

AZ APÓSK.

Eredeti új vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Gabányi Árpád.

SZEMÉLYEK:

Bogvai Farkas	Kövösi
Pál	Szilágyi
Farkas	Péchy
Felvinczi Edeud	Bács
Maura	Áranyi Bella
Margit	Tárnoki Gizella
Juliska	Havas Aranka
Zab Feri	Somló
Dr. Gáti Elek	Tapolczai
Erzsi	Doroghy Laura
Antal	Kassay

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön Szakács Andor

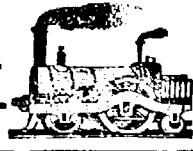
Jutalomjátéka:

III. RICHARD.

Klassikus történelmi tragédia 5 felvonásban.

Felölös szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.						Aradról-Temesvárra és vissza.						Aradról-Gurahonczra és vissza.									
Állomások	Személy-vonat	Gyorsvonat	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.
Arad indul	12.10 d. u.	7.45 reg.	9.05 este	—	—	Arad indul	6.41 reg.	12.20 d. u.	9.10 e.	Arad indul	6.35 este	12.53 d. u.	5.30 r.	Budapest ind.	8.15 d. e.	9.40 este	—	Gurahoncz ind.	4.20 reg.	3.20 d. u.	12.30 d. u.
Kurtica	12.37 "	8.10 "	9.36 "	—	—	Uj-Arad	7.09 "	12.44 "	9.22 "	Arad érkezik	6.37 "	1.59 "	6.17 "	Arad	4.40 d. u.	6.30 reg.	8. — reg.	Arad érkezik	4.39 "	3.41 "	12.53 "
Caaba	1.54 "	9.14 "	11.05 éjjel	—	—	Németság	7.31 "	1.9 "	9.41 "	Uj-Arad	7.4 "	2.26 "	6.35 "	Ótvenes	4.57 "	6.50 "	3.25 "	Arad érkezik	4.38 "	3.41 "	1.43 "
Szolnok	4.47 "	11.51 "	2.25 reg.	—	—	Vinga	7.58 "	1.37 "	10.01 "	Arad érkezik	7.25 "	2.43 "	6.51 "	Zimánd	5.05 "	7.02 "	3.40 "	Arad érkezik	4.39 "	3.41 "	2.11 "
Budapest érkezik	7.45 este	1.55 d. u.	3.50 "	—	—	Orczfalva	8.14 "	1.54 "	10.14 "	Arad érkezik	7.59 "	3.16 "	7.09 "	Uj-Szt-Anna	5.34 "	7.40 "	4.20 "	Arad érkezik	4.39 "	3.41 "	2.30 "
Bécs 4. v. t.	6.05 reg.	7. — este	1.40 d. u.	—	—	Arad érkezik	8.08 "	2.53 "	10.58 "	Arad érkezik	8.15 "	3.30 "	7.23 "	Kerek	5.42 "	7.48 "	4.30 "	Arad érkezik	4.39 "	3.41 "	3.10 "

Hirdetmény.

A nagymélt. földművelés- ipar- és keresk. m. kir. miniszterium 1884. évi 39.523 sz. a. kelt intézménye alapján az 1889. évben fizetett III. osztályu kereseti adó összegnek azon minimuma, mely Arad sz. kir. város területén lakó iparosokat és kereskedőket iparhatósági megbizottak a leendő megválasztására képzeti, — 15 forintban lévén megállapítja, — 1886. évi 52211. sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet értelmében s figyelemmel az 1884. évi XVII. t. c. 169 és 172. §§-ban foglaltakra, Aradváros területén 20 és az aradi sz. kir. város számára 20 iparos és kereskedő választandó, mint iparhatósági megbizott, kik működésüket 1891. évi január 1-én kezdendik meg.

Az Aradvárosi 1-86 fokú iparhatóság mellé a hivatalozott törvény 169 §-sa az aradi járás szolgabíró-sága mellé a 172 § értelmében 20-20 iparhatósági megbizottnak s 4 póttagnak a városi közföldszintű kistermében megejtendő választására f. évi december hó 14-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki határidőül; mire az érdekelte helybeli kereskedő és iparos urak minél számosabban leendő megjelenésére felhivatnak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala 1890. évi december hó 2-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által 538796. 1888. sz. a. hozott és a nagyméltóság magyar királyi belügyminiszterium 15193 | V. a. 1888. számú intézményével jóváhagyott cseléd jutalmazási szabályrendelet, 4. §-a értelmében ez évben egy 200 frtos cseléd kihazásitási díj lesz kiadandó.

7. §. Ezen összegben részesülhetnek törvényes házasságra lépésük alkalmával, mindazon jó és hűség magaviseletü havi vagy évi bér mellett szolgált 18 évet betöltött, de 30 évet túl nem haladott, helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédok, kik kizárólag egy család tagjainak szolgálatában teljesítendő munkára fogadtattak fel, s Arad sz. kir. város törvényhatósága területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át jól és hűségesen szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és elszegődtesükkor az 1. §-ban érintett 10 krt befizették.

8. §. Jelentkezők közül előnyben részesülnek azok, kik a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak; b) egyenlő minőség esetében összes szolgálati idejüket véve legrégebben szolgáltak.

9. §. Azon nőcselédok, kik a kihazásitási összeg elnyeréséért pályáznak, kötelesek f. é. december havának 1-8 napjától kezdve 15-ig kérvényüket a kapitányi hivatalnál írásban beadni vagy kérelmének egyzkönyvbe felvétele végett személyesen megjelenni.

A kérvényhez melléklendő folyamodó keresztlevele s mindazon hiteles okmányok vagy bizonyítványok, melyek alapján a kihazásitási összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá a folyamodó leendő házastársának neve, foglalkozása és illetőségi helye.

A beadandó kérvények erre kinevezett bizottság által fognak tárgyalatni s a jutalom utalványozása végett a városi tanáchoz javaslattal fognak betérjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozattal értesítetik, hogy a kihazásitási összeg kiutalványozását a tanácsnál kérelmezheti és pedig a határozat kézbesítésétől számított 60 nap alatt az illető lelkesíti hivatal által kiállított esketési bizonyítványammal, mely esetben a tanács a 200 frtot az illető alapból kiutalványozza.

Ha a fentebb kitett idő alatt az összeg kiutalványozása nem kértetik, vagy jutalmazott a házasságot lelkesíti bizonyítvánnyal nem igazolja a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti, mennyiben lehet a fentebb megszabott határidőt meghosszabbítani, azt időről-időre meghatározni a tanácsnak van joga.

Ha ezen összegért senki sem folyamodna vagy jelentkezők közül a szabályok értelmében az összeg kiutalványozni nem lehetne, az az alapban bent marad és jövő évre nem 1. hanem 2. 200 frtos díj fog arra érdemes cselédnek kiosztatni.

Aradon, 1890. november 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

Füstölés!

A t. cz. közönség figyelmébe ajánlom, hogy üzletemben következő jutányos árak mellett vásárolhatja be napi szükségleteit husneműekben, u. m. fiatal sertéshus 1/2 kilo **csak 22 kr**, egész tiszta **csak szalonna és hájból olvasztott zsír 1/2 kilo 27 kr**, paprikás, füstölt, pörzsölt szalonna kilója nagyban **52 kr**, kicsinyben **54 kr**, ezenkívül mindennemű tisztán kezelt és legjobb minőségű kolbászok, valamint friss töltelék a legjutányosabb árak mellett.

Füstölésre elfogadok sertéshust minden mennyiségben, mely czélből a t. cz. közönségnek igénybevételére ajánlom **husfüstöldémet**.

A t. cz. közönséget pontos kiszolgálásról biztosítja

ROMÁN GÉZA.
A aron, templom-utca 3. szám.

748 10-10

Füstölés!

A Flandriai gróf 6 kir. fensége által alapított 769 6 10

Palini pezsgő gyár

a legjobb, legkedveltebb és többszörösen kitüntetett pezsgő szolgáltatója.

Vezér képviselő **Strem József** Buda pest; Teréz körút 5. sz.

Ügynökség Aradon
Tolnai Lajos urnál.

Hirdetmény.

A nagyméltóság m. kir. honvédelmi miniszterium az 1890. évi november hó 23-án kelt 56059 | XVIII. számú rendeletével az aradi honvéd lovassági laktanya telepen emelendő 22 méter széles, 60 méter hosszú fedett lovarda építését 17225 frt 60 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A m. kir. 3-ik honvéd huszár ezred első osztály-parancsnokságának megbizásából ezen fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az **1890. évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órája** az Aradvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzői óhajtok felhivatnak, hogy a fentebb munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál többet nem tartalmazó ajánlatot a megnevezett hivatalhoz legkevesebb 3 nappal e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az 50 kros bélyeggel felszerelt, lepecsételt és az összes munkálatokról szóló ajánlatban az engedélyezett összeg százalékokban számított árleengedés, esetleg feuiltezett minden kétséget kizáró módon számmal és betűkkel tisztán kiirandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1890. évi december 7-én.

Az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Pály József,
kir. főmérnök.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által 538796. 1888. sz. a. hozott és a nagyméltóság magyar királyi belügyminiszterium 15193 | V. a. 1888. számú intézményével jóváhagyott cseléd jutalmazási szabályrendelet, 4. §-a értelmében ez évben egy 200 frtos cseléd kihazásitási díj lesz kiadandó.

7. §. Ezen összegben részesülhetnek törvényes házasságra lépésük alkalmával, mindazon jó és hűség magaviseletü havi vagy évi bér mellett szolgált 18 évet betöltött, de 30 évet túl nem haladott, helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédok, kik kizárólag egy család tagjainak szolgálatában teljesítendő munkára fogadtattak fel, s Arad sz. kir. város törvényhatósága területén egyfolytában legkevesebb 3 éven át jól és hűségesen szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és elszegődtesükkor az 1. §-ban érintett 10 krt befizették.

8. §. Jelentkezők közül előnyben részesülnek azok, kik a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak; b) egyenlő minőség esetében összes szolgálati idejüket véve legrégebben szolgáltak.

9. §. Azon nőcselédok, kik a kihazásitási összeg elnyeréséért pályáznak, kötelesek f. é. december havának 1-8 napjától kezdve 15-ig kérvényüket a kapitányi hivatalnál írásban beadni vagy kérelmének egyzkönyvbe felvétele végett személyesen megjelenni.

A kérvényhez melléklendő folyamodó keresztlevele s mindazon hiteles okmányok vagy bizonyítványok, melyek alapján a kihazásitási összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá a folyamodó leendő házastársának neve, foglalkozása és illetőségi helye.

A beadandó kérvények erre kinevezett bizottság által fognak tárgyalatni s a jutalom utalványozása végett a városi tanáchoz javaslattal fognak betérjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozattal értesítetik, hogy a kihazásitási összeg kiutalványozását a tanácsnál kérelmezheti és pedig a határozat kézbesítésétől számított 60 nap alatt az illető lelkesíti hivatal által kiállított esketési bizonyítványammal, mely esetben a tanács a 200 frtot az illető alapból kiutalványozza.

Ha a fentebb kitett idő alatt az összeg kiutalványozása nem kértetik, vagy jutalmazott a házasságot lelkesíti bizonyítvánnyal nem igazolja a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti, mennyiben lehet a fentebb megszabott határidőt meghosszabbítani, azt időről-időre meghatározni a tanácsnak van joga.

Ha ezen összegért senki sem folyamodna vagy jelentkezők közül a szabályok értelmében az összeg kiutalványozni nem lehetne, az az alapban bent marad és jövő évre nem 1. hanem 2. 200 frtos díj fog arra érdemes cselédnek kiosztatni.

Aradon, 1890. november 20-án.

Sarlot,
főkapitány.

Kárpitos kellékek.

1 Flanell takaró 1 frt 85 kr.

Egyedül e szakmában az egész környékben: Teljes ágyberendezések:

1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.
75.	50.	40.	30.	17.50.

máshol csak utánozva.

520-28 *

PAPLAN,
selyem, atlasz, kasmir, ruge, karton.

MADRATZ,
lőszőr, teveszőr, tehénszőr, afrik, tengerifü.

SZONYEGEK,
welwet, tapesztri, manilla, utte.

Függönyök és garniturok,
plüs, gubelin, ripsz, jutte.

POKRÓCZOK,
angol-flanell, erdélyi, csei, steieri.

Ablak roletták gyári raktára.
Mennasszonyi kelengyék kiállítás és szállodák berendezése elvállaltatik.

Ürményi Tóbiás Arad,
főter 25. sz., Neuman-féle ház.

Lópokrócok.

Ponyva és vitorla-vásznak.